

Hoe word je ‘duurzaamste hovenier’?

‘Zet die stip op de horizon en neem medewerkers mee in je veranderproces’

Onlangs is hoveniersbedrijf Donker Groep door vakblad Tuin+Landschap uitgeroepen tot duurzaamste hovenier van 2024 in de categorie ‘openbare ruimte’. Voor Esther Wierda-Kruiper, programmamanager duurzaamheid en circulariteit, is duidelijk waar het succes van hun duurzaamheidsprogramma in ligt: een heldere koers, uitgewerkt in concrete, uitvoerbare plannen. Maar er valt nog een hoop te doen. ‘Voor het behalen van ons doel om in 2035 volledig duurzaam en circulair te zijn, hebben we echt nog wat stappen te zetten.’

Auteur: Fleur Dil

Aan de titel ‘duurzaamste hovenier’ ging een uitgebreid selectieproces vooraf. Zo werd er getoetst op diverse onderwerpen, waaronder plant- en materiaalgebruik, transport en machines, energie en water, maar ook personeelsbe-

leid. Met een gemiddelde score van 8,3 wist het bedrijf de titel in de wacht te slepen. De grote vraag is dus: wat doet Donker Groep anders of beter dan de gemiddelde hovenier?

Stip op de horizon

‘Om duurzaamheidsdoelen te behalen heb je een stip op de horizon nodig. Die geeft een duidelijke richting in de organisatie. Wij hebben die stip vastgesteld op 2035. Vanaf dan willen

wij volledig duurzaam en circulair opereren, zowel intern als in de keten.' Om grip te krijgen op het grote containerbegrip duurzaamheid, moet je dit helemaal af gaan pellen, zegt Wierda-Kruiper. 'Want wat betekent eigenlijk duurzaamheid? Je moet het eerst concreet maken: waar hebben we het over? We zijn dit onderwerp in vier thema's gaan opdelen: biodiversiteit, klimaatadaptatie, circulariteit en CO₂-neutraal. Per thema hebben we doelen gesteld en projecten ontwikkeld om dat te realiseren.' Om deze ambitie verder te concretiseren, heeft Wierda-Kruiper drie jaar geleden eerst een ronde gemaakt in de organisatie. 'Als we het hadden over duurzaamheid, ging het veel over afval scheiden en het reduceren van CO₂-uitstoot, maar dat is een doelstelling die voor iedereen geldt. Als hovenier kom je ook oplossingen brengen voor problemen als het verlies van biodiversiteit en extreem weer. Dat vond iedereen volstrekt logisch, maar waarom dragen we dat dan niet uit? Op basis hiervan hebben wij onze missie geformuleerd: we willen mens en natuur met elkaar verbinden. Nu hebben we meer focus, waardoor we ons meer uitspreken en duidelijker positioneren in de markt. Daarmee trek je opdrachtgevers en medewerkers aan die dit ook belangrijk vinden.'

Geslaagde projecten

Op deze manier zijn er al flink wat geslaagde projecten gerealiseerd. 'Om CO₂ te reduceren hebben we een roadmap ontwikkeld. Sinds juni 2023 zijn we overgestapt op volledig elektrische handgereedschappen van Husqvarna.' Maar ook met andere leveranciers is Donker Groep erin geslaagd om over de levering van duurzame producten afspraken te maken. 'Sinds oktober 2023 kopen we alleen nog maar hout in met een keurmerk voor verantwoord bosbeheer. Dat deden we eerder soms wel en soms niet. Nu hebben we 100 procent gecertificeerd hout. Om dat te bereiken, hebben we ons leveranciersbestand gereduceerd tot een beperkte groep die bereid was in deze beweging mee te gaan. Ik vind het mooi om te zien

dat leveranciers uiteindelijk ook die stap zetten om mee te gaan in onze duurzaamheidsambities. Zo creëer je ook beweging buiten je eigen organisatie.'

Niet alle doelen zijn op dit moment haalbaar, met name wanneer de middelen nog niet toereikend zijn. 'Zo laat de elektrificatie van grote machines nog op zich wachten. Voor grote showels bij onze composteerlocatie of grote bussen die veel trekkracht vergen, zijn nog geen geschikte elektrische varianten beschikbaar. We verwachten dat dit de komende jaren wel gaat komen en dan kunnen wij daarop instappen.' Een ander voorbeeld is de toepassing van biologische beplanting. '98 procent van de beplanting voor buiten die wij inkopen, heeft een PlanetProof-keurmerk. Dat vinden wij de ondergrens, want hoewel het gebruik van pesticiden minder is, worden ze nog steeds toegepast. Daarom willen we toe naar biologische beplanting. Er is alleen nog geen match tussen wat we nodig hebben en wat beschikbaar is. Dus het zal nog wel vijf tot tien jaar duren voordat al onze beplanting volledig biologisch is. Maar dit is wel noodzakelijk. Het is toch waanzinnig dat je beplanting inzet om een bijdrage te leveren aan biodiversiteit, maar deze vervolgens met pesticiden kweekt?'

Samenwerkingsverband

Groot voordeel voor een grote organisatie als die van Donker Groep is de variatie aan kennis en vaardigheden die het in huis heeft. 'Dit speelt ook een belangrijke rol in de sturing op duurzaamheidsdoelen in projecten. Wij hebben best veel in huis, van ontwerp tot uitvoer en beheer. Dat betekent dat we een project vaak vanaf de start zo kunnen inrichten dat het voldoet aan onze eisen voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Maar we zijn geen ecologen. Deze kennis halen we op bij externen zoals NL Adviseurs in een samenwerkingsverband. Ook zijn we vorig jaar een samenwerking gestart met Struikroven, waarin we beplanting die geroid moet worden een tweede leven

geven. Daarnaast werken we samen met IVN Natuureducatie en Trees for School aan het vergroenen van schoolpleinen. Op het gebied van klimaatadaptatie zijn we onderdeel van het collectief Mijn Stad Klimaatbestendig, waar we samen met partners TAUW, Wavin, Van Gelder en Mijn Waterfabriek kennis en ervaring bundelen met betrekking tot klimaatadaptatieve maatregelen in stedelijk gebied.'

Groene gidsen

Om deze duurzaamheidsdoelen te behalen, is de bereidheid van medewerkers om zich hiervoor in te zetten cruciaal. 'Dit is echt superbelangrijk. Dus de grote vraag was bij ons: hoe neem je je mensen mee in die transitie? Mensen vinden veranderen over het algemeen niet leuk; dat is bij ons niet anders. Wat wij gemerkt hebben, is dat je top-down wel de sturing moet geven door uit te dragen wat je belangrijk vindt en daar de systemen op in te richten. Maar bottom-up moet je ervoor zorgen dat je mensen echt meeneemt en het tastbaar maakt. Wat betekent duurzaamheid voor een hovenier, inkoper of marketeer? Ik zag op de vestigingen dat er wel degelijk jongens waren die zich heel erg inzetten voor duurzaamheid. Die zijn we in de spotlights gaan zetten door ze hun verhaal te laten vertellen via onze kanalen, zoals ons magazine en het intranet. Dat werkte als een trein.'

Deze groene gidsen, zoals Wierda-Kruiper het noemt, vormen de echte motor achter dit proces. Om hun kennis te vergroten, worden diverse trainingen en opleidingen aangeboden in de Donker Academy. Het trainingsprogramma 'groene gidsen' maakt hier onderdeel van uit. 'Hier kunnen mensen zich verder ontwikkelen op het gebied van duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld biodiversiteit. Hoe beoordeel je de buitenruimte en hoe kun je die zo inrichten dat die daaraan voldoet?'

Het zijn met name die groene gidsen die het verschil kunnen gaan maken, benadrukt Wierda-Kruiper. 'Zet die stip op de horizon en neem medewerkers mee in je veranderproces. Uiteindelijk wil ik graag dat iedereen bij Donker groene gids wordt. Dat is wel mijn droom.'

'Vanaf 2035 willen wij volledig duurzaam en circulair opereren, zowel intern als in de keten'

